Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Adresseliste

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2018/10393-8 M-NA
Saksbehandler: Asle Stokkereit
Direktetelefon: 22 00 36 68

Dato: 18.05.2018

Forlengelse av skadefellingstillatelse på - 1- ulv i området hele Nannestad, Gjerdrum og Hurdal kommune samt de deler av kommunene Eidsvoll, Ullensaker og som ligger vest for E6, samt de deler av Nittedal, Gran og Lunner som ligger øst for Rv4.

Fylkesmannen gir forlengelse av skadefellingstillatelsen på 1 ulv frem til og med fredag 25. mai kl 12.00. Tidligere fastsatte vilkår og bestemmelser gjelder.

Bakgrunn

Det ble i går kveld, 17. mai, gjort nye observasjoner av ulven i nærheten av Råsjøen i Nannestad kommune. Skadefellingslaget gjorde ett fellingsforsøk, og fikk sporet ulven over 2 km. Fellingslaget var i nærheten av ulven, men lyktes ikke i sitt fellingsforsøk. Det er slept sau på utmarksbeite i området, og flere er nå klar for å slippe dyr da innmarksbeite begynner å bli nedbeitet.

Ulven ble først observert 11. mai 2018 i Nannestad kommune langs Åsvegen like i nærheten av Kringler. Observasjonen ble bekreftet med både bilde og video av ulven for Statens naturoppsyn. Fylkesmannen gav skadefellingstillatelse på 1 ulv, og det ble igangsatt skadefellingsforsøk umiddelbart.

Med utgangspunkt i at det nå er slept betydelige mengder sau ut på innmarksbeite, sau er slept på utmarksbeite i området, og flere vil slippe de nærmeste dagene vurderer Fylkesmannen at potensialet for skader er stort. Vektlagt i vår vurdering er også at dette er et prioritert beiteområde hvor det potensielt går opp mot 20 000 sau, samt erfaringene fra skadene i dette området i 2017. Området ligger i sin helhet utenfor ulvesonen.

Skadefellingstillatelsen er gitt i samråd med Fylkesmannen i Oppland. Områdeavgrensningen er satt utfra hva som er beiteprioritert område, og hvor en vurderer at faren for skader er størst.

Når det gjelder hensynet til ivaretakelse av genetisk viktige individer av ulv er det høy beredskap for å få samlet inn DNA materiale fra dette dyret.

Lovgrunnlaget
Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 18 første ledd bokstav b og 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) §§ 8 og 13, jf. også § 4 første ledd bokstav e og §§ 7 og 9.

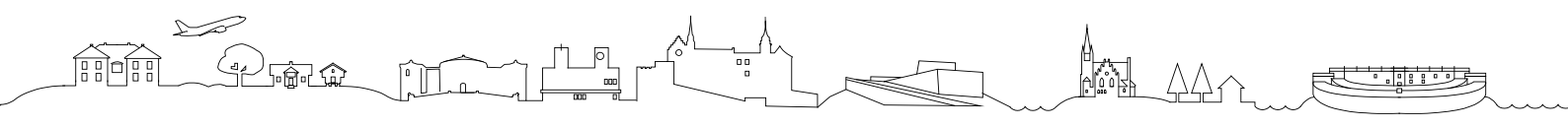
Rovviltforskriften § 1 (formål):
Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) skal sammen med region 5 (Hedmark) ha 4–6 ynglinger per år, hvorav 3 skal være helnorske ynglinger. Den todelte målsettingen som formålsparagrafen i rovviltforskriften setter, er søkt oppnådd gjennom forvaltningsplanen for store rovdyr i Østfold, Oslo og Akershus og forvaltningsplan for rovvilt i Hedmark, jf § 6. Her er det definert hvor beitedyr og rovvilt har prioritet. Når bestandsmålet for den enkelte art er oppnådd, fatter rovviltnemnda en kvote for betinget skadefelling, jf § 8.

Miljødirektoratet har i brev datert 30.04.2018 gitt fylkesmennene myndighet til å iverksette betinget skadefelling på inntil 4 ulv frem til 01. juni hvor rovviltnemndene selv får myndighet for å fatte vedtak om en betinget skadefellingskvote på ulv. I felles rovviltnemndsmøte mellom rovviltnemnden i region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) og region 5 (Hedmark) den 20.04.2018, fattet de to nemndene vedtak om betinget skadefellingskvote på 5 ulv, jf. fellessak 01/2018.

Miljødepartementet har i brev datert 24. april 2018 gitt føringer om at genetisk viktige individer av ulv, dvs. finskrussiske innvandrere og deres førstegenerasjons avkom, skal beskyttes på en best mulig måte. Dette fordi den genetiske situasjonen for den sør-skandinaviske ulvebestanden er alvorlig. Departementet viser blant annet til felles retningslinjer mellom norske og svenske myndigheter som stiller krav om at begge land så langt det er mulig skal unngå utilsiktet felling av slike ulver. Miljødirektoratet er bedt om å sørge for en tett oppfølging av streifulver, og så langt det er mulig avklare individenes genetiske status i forkant av fellingsforsøk. Departementet erkjenner at det kan oppstå situasjoner der det i praksis er utfordrende, og at genetisk status i enkelte tilfeller vanskelig lar seg avklare i forkant.

Fylkesmannen har ingen oversikt over genetikken til den observerte ulven, vi kjenner ikke til hvilket revir den kommer fra eller hvor i Sør-Skandinavia denne ulven har vandret ifra. Ut fra kravet fra Miljødepartementet så skulle ideelt sett genetikken til denne ulven vært avklar før det ble igangsatt skadefellingsforsøk på denne, men Fylkesmannen vurderer at potensialet for skade er så stort i dette området at det taler for at en her iverksetter skadefellingsforsøk direkte. Erfaringene fra 2017, med ulven som gjorde skade i Hurdal og omkringliggende kommuner, viste at jakt på ulv i et slikt skogsterreng er svært vanskelig og utrolig ressurskrevende. Det tok nesten 2 ½ mnd og flere tusen timer med jaktforsøk før en ved en tilfeldighet fikk tatt ut skadevolderen. Siden området er et beiteprioritert område, og det var igjennom store næringsmessige utfordringer i forbindelse med ulveskadene i 2017, velger vi derfor å la hensynet til beitedyrene veie tyngst i vår vurdering. Fylkesmannen vil be skadefellingslaget om å bidra til å samle inn genetisk materiale, som for eksempel møkk. Samtidig vil vi be SNO om å ha særlig fokus på å få samlet inn genetisk materiale fra det aktuelle dyret. Dersom det skulle vise seg å

være et genetisk verdifullt individ vil vi kontakte Miljødirektoratet for en ny vurdering av situasjonen.

Søknader om skadefelling behandles av Fylkesmannen innenfor den rammen som er satt av rovviltnemnda og Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 9 første ledd.

Ved behandling av søknader om skadefelling skal føringene i forvaltningsplanen for rovvilt tillegges vekt, og felling kan bare gjennomføres om det ikke finnes andre tilfredsstillende løsninger ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Bestemmelsens andre ledd bokstav a til d slår fast at det skal tas særlig hensyn til:

- områdets betydning som beitemark
- skadenes omfang og utvikling
- potensialet for fremtidige skader
- muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

En skadefellingstillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og vedtaket skal være begrenset til tid, rom og antall dyr. Ved hver fellingstillatelse gis det en økonomisk ramme som fellingsforsøket skal gjennomføres i henhold til.

Fylkesmannens vurdering
Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Offentlige beslutninger som kan berøre naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon samt effekt av påvirkning, jf § 8. Fylkesmannen viser til at vedtaket blant annet baserer seg på sist tilgjengelig kunnskap om ulvens bestandssituasjon og utvikling i Norge; det vises til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3, samt til foreløpig statusrapport 8. mars 2018 utarbeidet av Rovdata.

"Føre-var-prinsippet" i § 9 kommer til anvendelse i situasjoner hvor en ikke har tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Etter Fylkesmannens syn er ikke dette tilfelle i denne saken. Det foreligger betydelig kunnskap om den samlede belastningen som ulvebestanden blir utsatt for, bl.a. gjennom Liberg m.fl. (2011), jf § 10.

Fylkesmannen viser til forvaltningsplanen for store rovdyr i Østfold, Oslo og Akershus sin inndeling i forvaltningsområder og Fylkesmannen i Oppland sin forvaltningsplan der det ikke er mål om ynglende ulv. Ut fra dette vurderes det slik at lokaliseringen av dette uttaket ikke vil påføre bestanden irreversibel skade, jf § 12. Naturmangfoldloven § 11 gjelder kostnadene ved miljøforringelse, og anses ikke som relevant her.

I henhold til forvaltningsplanen for store rovdyr i Østfold, Oslo og Akershus ligger det aktuelle beiteområdet innenfor område hvor beitedyr har prioritet. I forhold til rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav a vil Fylkesmannen karakterisere det aktuelle området som et viktig beiteområde for sau, jf. også forvaltningsplanen for store rovdyr i Østfold, Oslo og Akershus. Også i tilgrensende områder i Oppland er det et betydelig antall beitedyr.

Fylkesmannen anser at det nå foreligger et vesentlig skadepotensiale, jf. § 9 annet ledd, bokstavene b og c. Skadepotensialet vurderes som betydelig om en ulv fortsatt skal ha tilhold i området. Viser til erfaringene med ulv i dette området i 2017. Fylkesmannen anser det ikke

hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d.

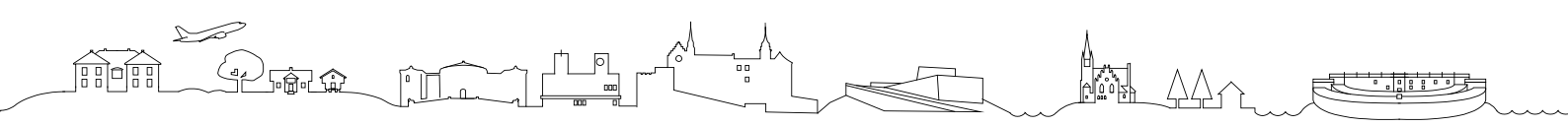
Ut fra hensynet til beitedyr, områdets betydning som beitemark og skadepotesialet, anser Fylkesmannen at det beste tiltaket for å forhindre omfattende skader er at det iverksettes fellingsforsøk på den skadevoldende ulven, og at det gis fellingstillatelse på én ulv i dette området.

Konklusjon og vedtak:
Ut fra en samlet vurdering med vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsatt oppholder seg innenfor dette området i Nannestad, Gjerdrum og Hurdal kommuner samt de deler av Eidsvoll og Ullensaker som ligger vest for E6, og Nittedal kommune øst for Rv4 i Akershus og de deler av Gran, og Lunner som ligger øst for Rv4 i Oppland, finner Fylkesmannen å tillate skadefelling på en – 1 – ulv innenfor dette beiteområdet. Tidsrom for skadefellingstillatelsen framgår av vilkårene for tillatelsen.

Det nyopprettede, Øvre Romerike skadefellingslag, får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket. Dette gjøres i samarbeid med kommunalt skadefellingslag i Nannestad, og eventuelt andre fellingslag ved behov.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet har følgende avgrensning: hele kommunene Nannestad, Gjerdrum og Hurdal, de deler av Eidsvoll og Ullensaker som ligger vest for E6, Nittedal kommune øst for Rv4 i Akershus og de deler av Gran, og Lunner kommuner som ligger øst for Rv4 i Oppland.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av en – 1 - ulv i tidsrommet 18. mai 2018 kl. 12.00 til og med 25. mai 2018 kl. 12.00.
3. Øvre Romerike skadefellingslag er ansvarlig for gjennomføring av fellingsforsøket. Dette gjøres i samarbeid med kommunalt skadefellingslag i Nannestad, og eventuelt andre fellingslag ved behov. Fylkesmannen krever at det kun er personer oppført på liste oversendt Fylkesmannen som har anledning til å delta i fellingsforsøket. Hvis det blir endring må Fylkesmannen ha skriftlig beskjed om dette. Fylkesmannen krever at deltakerne i fellingslaget - jegere og hundeførere -oppfyller kravene til og innehar lisens, jf. kravene i Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst, av 22.3.2002 nr 313, §§ 13 og 14. Deltakerne på fellingsforsøket - jegere og hundeførere - skal ikke være siktet eller under etterforskning, dømt eller ilagt forelegg for brudd på naturmangfoldloven, viltloven eller våpenloven, eller forskrifter hjemlet i disse.
4. I henhold til rovviltforskriften § 9a skal deltakere fra det kommunale fellingslaget få godtgjøring for den tid som er benyttet til fellingsforsøk. Fylkesmannen legger til grunn at fellingsforsøket skal gjennomføres på en effektiv og hensiktsmessig måte. Det settes av en ramme på inntil kr 50 000,-. Utgangspunktet er en sats på kr 1 600,- pr deltaker pr døgn. Rammen er absolutt. Dersom det er ekstraordinære omstendigheter som gjør at fellingen ikke kan gjennomføres innenfor den økonomiske rammen, må kommunen ta kontakt med Fylkesmannen og avtale dette i forkant.
5. Ulv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
6. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.

7. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf forskrift om utøvelse av jakt og fangst, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 22. mars 2002, jf § 15 og 16.
8. Felling eller forsøk på felling av ulv skal umiddelbart meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom ulv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
9. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum en gang pr. døgn om gjennomføringen av fellingsforsøket. Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart. Fylkesmannen kontaktes via beredskapstelefonen – tlf. nr. 971 35 265.
10. Alle medlemmer av fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
11. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen. Dette gjelder blant annet dersom det er ett genetisk viktig individ.
12. Det gis adgang til å postere i bil på følgende vilkår under dette fellingsforsøket;
    a. Under transport skal våpen i bil være tomt for ammunisjon, og våpenet skal være nedpakket i futteral, bag eller veske.
    b. Motor og lys skal være avslått når bilen brukes til postering.
    c. Samtlige kjøretøy som blir benyttet til dette formål, skal ha godt synlig merking som tydelig informerer om at fellingsforsøk pågår, og at kjøretøyet og de som benytter seg av det deltar i fellingsforsøket.
    d. Fellingslaget skal ta alle nødvendige forholdsregler for å ivareta allmennhetens sikkerhet i forbindelse med bruk av bil til postering under fellingsforsøket.
13. Dersom det av fellingsleder vurdere som aktuelt å bruke løs på drevet halsende hund skal dette avtales, og klareres med Fylkesmannen, før bruk av slik hundeekvipasje igangsettes.
14. Ved funn av genetisk materiale fra ulven, for eksempel avføring eller urin, skal skadefellingslaget umiddelbart kontakte SNO for å få sikre dette materialet slik at det kan sendes inn til genetiskanalyse.

Dersom ulv skadeskytes eller felles, skal det gis melding på beredskapstelefonen nr: 971 35 265.

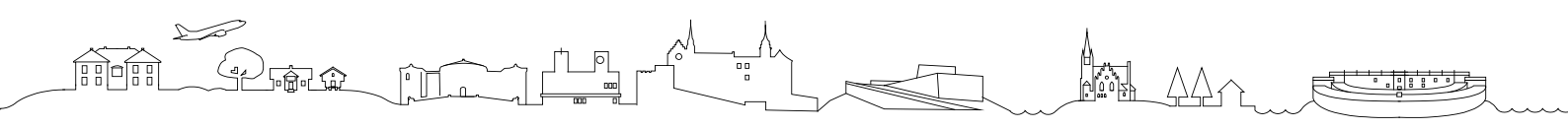
Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd bokstav b, jf forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf §§ 1, 8 og 13. Fylkesmannen viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter bestemmelsene i Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker, av 10.2.1967, § 28. Klagefristen er tre – 3 – uker fra mottakelsen av dette brev. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen.

Med hilsen

Ellen Lien
Seksjonssjef

Asle Stokkereit
viltforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Adresseliste:

Eidsvoll kommune
Hurdal kommune
Nannestad kommune
Gjerdrum kommune
Nittedal kommune
Gran kommune
Lunner kommune
Regionalt rovviltansvarlig SNO
Feiring Beitelag
Hurdal Beitelag
Eidsvoll Sankelag SA
Nannestad storfebeitelag
Nannestad Sankelag SA
Mattilsynet DK Romerike
Øvre Romerike Skadefellingslag ved lederne Henning Utti og Hans Disserud
Fylkesmannen i Oppland

